

4. основную концепцию развития фирмы, ее глобальные цели и предпринимательские задачи в основных стратегических зонах.

Отправной точкой формирования и маркетинговой стратегии является анализ динамично развивающейся рыночной среды и прогноз дальнейшего развития внешнего рынка, который включает: макро и микросегментацию, оценку привлекательности выбранных товарных рынков и их сегментов, оценку конкурентоспособности и конкурентных преимуществ фирмы и ее товаров на рынке.

М. Портер считает, что существуют три основные области выработки стратегии поведения фирмы на международном рынке. Первая область связан с лидерством в минимизации издержек производства. Этот тип стратегии связан с тем, что компания добивается самых низких издержек производства и реализации своей продукции. В результате она может за счет более низких цен на аналогичную продукцию завоевать большую долю рынка.

Второй тип стратегии – стратегия международной дифференциации. В этом случае фирма не стремится работать на всем рынке с одним товаром, а работает на его четко определенном сегменте, и она должна в своих намерениях исходить из потребностей не рынка в целом, а вполне определенных клиентов. В этом случае фирма может стремиться к снижению издержек, либо проводит политику специализации в производстве продукта, адаптированного к внешнему рынку определенной страны. Дифференциация может принимать различные формы: международный имидж марки, признанное технологическое совершенство, внешний вид, послепродажный сервис.

Третья область выработки стратегии связана со специализацией в производстве продукции. В этом случае фирма, чтобы стать лидером в производстве своей продукции, должна осуществлять высокоспециализированное производство и маркетинг.

Разработка международной маркетинговой стратегии это трудоемкий процесс, требующий значительных затрат времени, умения правильно анализировать сложившуюся ситуацию и креативно мыслить. Этот процесс начинается с анализа внешней и внутренней среды и заканчивается анализом эффективности принятых решений. Причем на последней стадии необходимо узнать не просто насколько запланированные действия выполнены точно, корректно и в срок, но и то насколько эти действия правильно выбраны для достижения поставленной цели.

Зуй М.М., Зуй І.М., Коваль Г.І.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН В УКРАЇНІ

У сучасних умовах у країнах з перехідною економікою спеціальні або вільні економічні зони (ВЕЗ) сприяють швидкому та вільному становленню ринкових механізмів. В Україні доцільно сформулювати систему ВЕЗ різних функціональних типів з перевагою зовнішньоторговельних, комплексних виробничих і науково-технічних, оскільки Україна має вигідне географічне положення, пов'язане з близькістю до європейських ринків і до значних постачальників сировини. У країні наявна розвинута система транспортних комунікацій, значні природні багатства, солідний трудовий та науково-технічний потенціал, які в сукупності становлять фактори, сприятливі для іноземних інвесторів і для ефективного функціонування ВЕЗ. Майбутні ВЕЗ в Україні мають бути невеликими територіями, що знаходяться в портах, біля прикордонних переходів, навколо великих транспортних вузлів, на яких можна досягти високої концентрації іноземних інвестицій і створити нове підприємницьке середовище.

Сьогодні в Україні функціонує 11 СЕЗ у дев'яти регіонах, в яких діє спеціальний режим інвестиційної діяльності: в АР Крим (7 районів); у Донецькій обл. (22 міста і 5 районів); Волинській (3 міста і 9 районів); Закарпатській; Луганській (6 міст і 3 райони); Чернігівській обл. (7 районів), у Шостці і Харкові. Найвідоміші серед них – “Донецьк” у Донецькій, “Славутич” у Київській, “Курорт-поліс Трускавець”, “Яворів” у Львівській обл. Діють СЕЗ зовнішньоторговельної спрямованості – “Азов”, “Закарпаття”, “Інтерпорт Ковель”, “Рені”, “Порто-Франко” Одеського порту, “Порт Крим”, Південнокримська експериментальна зона “Сиваш”. З 260 інвестиційних проектів на територіях пріоритетного розвитку затверджено 166, а у СЕЗ – 94 [1, С.2].

Ефективність створених ВЕЗ в Україні є низькою через недоліки і прорахунки: невдалий вибір місця розташування зони; недостатня увага до базової інфраструктури; недостатні інституціональні зв'язки між адміністрацією зони та державними установами, які причетні до створення пільгових режимів; органи влади намагаються через податкову політику збільшити відрахування до державного або місцевого бюджету, тоді як необхідне забезпечення економічного стимулювання виробника; існує відмінність у підходах до ліцензування (квотування) видів діяльності, оподаткування доходів нерезидентів, справляння митних платежів та ПДВ при ввезенні товарів для використання на території зон; недосконалість Закону України “Про загальні принципи створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон. Серед головних проблем виділяють такі: 1) ВЕЗ не виконують функції залучення іноземних інвестицій; 2) бюджет зазнає втрат через надання податкових пільг; 3) значною є диференціація економічної активності в регіонах. Успішними є лише 3 ВЕЗ – “Яворів”, “Славутич” і “Курорт-поліс Трускавець”. 4) українські ВЕЗ не є вузькоспеціалізованими, тому через надання податкових пільг виникають нерівні умови в галузях і деякі компанії працюють у пільговому режимі оподаткування [3].

Результати функціонування СЕЗ є різними в окремих регіонах. Зокрема, Донецька область залучила 237,7 млн. дол. інвестицій (78% від суми, отриманої всіма регіонами України, де діють СЕЗ), а Луганська обл. – 3,8 млн. дол. [2, С. 5]. Для оптимізації процесів створення і функціонування ВЕЗ слід розробити державну програму формування ВЕЗ і програму розвитку кожної ВЕЗ; внести поправки до законодавства; гармонізувати його з міжнародними правовими актами; визначити пріоритетні види діяльності, які необхідно розвивати у ВЕЗ; створити у ВЕЗ мобільні виробничі підприємства; проаналізувати можливі джерела інвестицій і розглянути можливості надання додаткових пільг інвесторам; формувати досконале інформаційне забезпечення функціонування ВЕЗ; створювати позитивний імідж ВЕЗ.

Джерела та література

1. Бітнер О. СЕЗ потребують спеціального дослідження // Урядовий кур'єр. – 2000. – 15 вересня. – С. 2
2. Бублик М. Вільний розвиток економіки містами // Україна молода. – 2000. – 7 червня. – С. 5
3. Шевська О. Невиправдані сподівання // www.uwtoday.com.ua/2003/11/ukr/05/s3.htm